
 \$halve pagina door Schuchardt over herkomst brief\$

Mi liewe Mæster Dokter! Mi ha dink di beste Manii fo mi fo mak ju ferstann di rekte Manii, di Creol tael pratt, be fo skriff ju na Creol, as fær as mi kan. Mi no weet muschi fan di, bot wa mi weet mi be tofreeden fo skriff. Mi no weet fo spell die wort sender frei, mi be spell di as mi fang di, wanær mi

hoor

di follek sender. Mi ka fragg en mænschi fan en how creol familli fo hellep mi, mi ka fragg am na Ingis wa mi mankee fo sæ, an am sæ mi hosó fo sæ na Creol. Na di Manii mi dink mi sa gii ju en frei ferstann fan di tael.

Mi ka probee fo krii som buk fan di Creol, bot mi no kan krii meer as een posallem buk fan di jaar aktiin hondert an

@

128

Hugo Schuchardt

 fii an dertig an een niu testament, wa no ha di datum fan di jaar. Mi ha sukk oká di Grammar, wa een fan mi how familli ha skriff, mi no ha krii di nungáel; mi hoop gáw mi sa krii een fo stier na ju. 1) <▼1) Er scheint hiermit keinen Erfolg gehabt zu haben; mein Exemplar der Grammatik von 1770 stammt dem Buchzeichen zufolge aus der Bibliothek von Alphonse Pinart.>

Mi dink ju sa wees blii fo hoor muschi creol wort, so mi sa skriff nu alga di wort sender mi ka fenn.

Wanær ons hopó na frufriu, ons sæ ons gebeet; ons was ons lief, caam ons haar, skon ons heele gesekt, foorhof, hogo, næs, munn mi lepp an tann, hoor, kak, tschinn, keel, skowwe mi ærem, hann an finger, bors, big, reggé, hepp, di twee bell, kenii, futto an tæschi 2) <▼ 2) = teentje?> sender. Dann ons drook ons lief an

du án ons duko. Di frow-follek du án hemeté, dann onder-saya, kowsen mi skuen, dann kaputó, benn sen kop mi sen næsduk. Di man-follek sender du án hemeté mi bruk, onder-kamsol, dann sen batschi an hutt bo sen kop. Di kleen kinn sender du án sen kleen japon an næ ting ander gutt. - Wanær ons ka kabá klæt, ons ném ons heet water mi sukku; di man sender ném en sopi. Sender well sopi muschi, sender ném di fan frufriu an aster se jeet sen frokóss, wanær di ka klár. Di frokóss, sender well, be funkschi mi féss, an dann sen ném en sopi werán. As ju kik sen well sopi muschi. Sender ném sopi so feel as sen kann fo krii. - As sen kan krii fo jeet, sen been lei fo werrek. Sen well fo geerá an fegeté testen makander. - Disó bé di manii fan leff fan di power follek.

Di ander Dack di ha mak hondert mi feiftig jaar di Baas Domini ha ko hisó fo præk fo di Neger sender. Se ha howd-óp di Dack an se ha lei di fundament fo en niú kerrek. Alga di hook koop fan di lann ha wees da, di Gowerneer mi schi wif ha lei di eerste steen. Alma di lees an di præk an di posallem ha wees na íngis. Wanær se ha howd-óp di hondert jaar, se ha lees an præk na creol. Mi ha fragg di Domini fo

 suk di prædikaschi fan di Dagg, an am ha blóff mi fo suk di fo mi.

Na di slaventidt, ers di neger sender ha krii fri, di a ha

muschi sukkuplantai. Di werrek na di sukkuplantai ha wees hardt werrek. Di follek sender, mann mi frow, a ha fo hopó fru a foordagg, ném schi how bobo schi skowwe, schi kap-mess na schi hann fo lo na kámmina, mi di gæng mi di bumba aster sender fo ki sen werrek. Dann sen werrek te 1) <▼1) Es müsste wohl tee geschrieben sein. Das Wort stammt nicht vom holl. *tegen* noch vom engl. *till*, sondern vom port *té* bis, und ist auch ins Negerenglische und Negerspanische eingedrungen. Jene germanischen Wörter haben sich mit ihm verschmolzen und es gefestigt, wie das mit port. *na* und holl. *naar*, port. *lo*(go) und holl. *loo*(pen) der Fall gewesen ist.> sess ier. - Di jeet wa sender ha

kri, ha wees fárria an meel fo mak funkschi, an herring mi powerdjáck. Di mæster oká ha gi sender fo dúkku bambú mi gaimás. As sen mankee en eeneste gut meer, sen ha fo koop di fan sen eegen stibbo. Elkereen ha krii stekki gronn van sen mæster fo plant sen negerjeet. Sen a kan plant boonschi (wandu boonschi, sni-boonschi, wét-boonschi, root-boonschi, swatt-hogo-boonschi, gob-gob), pampuun, giámbo, suut báttata, kongkomber, kassaw. Fan alma di gut sender hisó sen ha kook sen sopp. Di grunsel fo sen pott sen ha plant di oká: langajún, tiim, pittischelli. Di eeneste fleis sen a kan krii fo jeet, ha wees ferki-

fleis an kabrita-fleis. Di Neger wa diin di mæster mi schi frow na di huus, sender ha krii frei jeet fan di mæster schi tafel.

-

Wanær di neger sender been astrann o lei fo werrek, dann sen krii slá mi een kab-uett o sukkufell fan di bumba.

Na di plantai di eigener a ha búrrika, noli 2) <▼2) ?>, cabai, kui,

skap. Di burrika mi cabai an bull-kui ha drei di sukku-mulla fo mulla di sukkustok, wa di follek sender ha kap an di noli 2) \$zie noot\$

ha bring fan di kámmina. Di mællek an di calfi fan die kui mi di skap sen ha frokó na taphus. Di eigener oká ha kvæk

@

 kalkun mi hundu, palpat, tschekké 1) <▼1) Perlhuhn; Pontoppidan schreibt *jekké*, im Negerengl. von Sur. heisst es *toké*.>, diffi an powwis; fan di

stært fan di powwis sen ha mak fliggi-besom. Sender ha plant sonder sukku ander jeet, jamus, bákuba, bännana, mais an muschi ander gut. - Di neger sender na di plantai sen noit ha trow, bot di mann mi frow ha paar makander. - Elkereen fan di huus fan di neger sender a ha twee kamber, een slaap-kamber mi een foor-kamber. Di foorhemmelte fan di huus ha

wees sukku-bla, an di shi fan di huus ha wees mii. Sen hisraat ha wees en banki mi en plank-tafel. Sen slap-plæ ha wees bännana-bla. Sen ha en kæs fo boa sen duku. Sen ha kook sen jeet foor sen door, sen no a ha kamb-huus.

di Wanær di neger sender been sikk, di eigener ha stiir fo

dokter, wa ha gi sender purgaschi fo laxeer sender, an sender a ha fo lo na grass. Wanær sender ha piin na bors, dann sender kri dreppel. Di neger sender weet muschi blá fo ném wanæ sen fuul sikk foor kuurdi sender sellef. Di ha en boom, sen lo rupp di piin-na-koop-blá-boom; di blá van die sen benn na sen foorhof fo piin na koop \$in handschr. aantek.\$.

na big sen kook su-sákka- mi lamunschi-bla, sen du stekki appelschina skæl na benne mi en klompi sowt, an sen du en stekki djindjamber oká na benne.

fo Sens di neger sender ha krii fri, sen ka reil sen manii

lef. Sen ka ko so astrann an makti mi sender sellef, dat sen gló sen been as gutt as elke follek. Bot wanæ se fenn sender sellef na plá sen no ka pratt or klaar sender sellef, dann sen ha fo ló fo fragg di blanko sender, fo hellep sender. Twee, dri fan di how neger sender sen nungaal weet fo bidragg sender sellef tegen di blanko sender mi manii an blefgeit.

Mi sa nu probee fo gi ju en gedakten fan di follek sender, an mi sa nu fotell ju wa ha geskidt di ander aster-meendagg.

ha Di ander dunko djis aster di skot ka skidt fo akt iir mi

lo ném en keir na mullé-shi. Wanæ mi ha rák as fær as groot-straat, mi ha drei op fo bakafaal, an mi ha hoor en groot

@

Zum Negerholländischen von St. Thomas

131

uprú mi tuduun. Di follek sender ha currii op an neer di straat, sen a lo skrew, mi no ka ferstann wa di ha wees te mi ha kri kann-sender. Dann mi ha kik benné en kleen huus full mi follek; di door ha wees hopó, an en frow ha stann na di door, lo skrew an kriss: "mi kinn lo dodt, mi power kinn lo dodt". Mi ha fragg wa skort am. Am no ha antoat mi, am a howd-an fo skrew an hiil. Dann mi ha lo na benne fo kii di mænschi misellef. Mi ha fenn am na bó di flu lo rool an skrew su wæ as schi ma. Dann een van di frow sender wa ka stann desbi di mænschi ha sæ: "Na 1) <▼1) Das na an diesen vier Stellen ist nicht die aus dem Port. stammende präposition na, sondern ist gleichwertig mit dem da welches, meist an Anfang des Satzes, gebraucht wird um das folgende Wort hervorzuheben, welchen Redeteil es auch darstellen mag (s. Gr. D. 13 f.; Hesseling 117 meint, nicht einem einzeln Worte, sondern einem ganzen Gedanken solle Nachdruck gegeben werden ENZOVOORTS TOT P.132>big am fo ha.

Na 1) better fo ruup en dokter; am sa weet een maal wa du am." Dann schi ma ha beginn fo flukk an damineer an sæ:

"ju liik, ju foflukte kapman, mi kinn na 1) en frei kinn, am ló na kerrek an am no speel mi man, so wáplæ am sa ka krii

big? ju no sa bederreg mi kinn schi karaktee, mi sa draa ju forren di bifó fo mak schi naam frei. Mi sa gi ju en butt mi en skop, ju ferdammte teff." Dann di ander frow ha sæ: "ju ondangbar bæ, mi ha sæ ju die waargeit, wa du ju kinn, an ju no wæ gloof. Ju sa kii, am sa krii na en iir-tidt en kinn, dann ju sa gloof. Mi sa kumitt it ju huus." "Mi sa lapp ju eers ju lo." "Du di as ju kann." Dann am ha gi am di lapp, an sen ha fang fegeté an am ha skær am naken an gi am en bit na schi finger an sæ: næm di da nu fo wa ju ha sæ tegen mi kinn." Di pestakel ha wees so groot, sen ha skrew "moodt, di twee grow lo mattá een mi makander, ruup di citéres." Di citéres ha ko an frá: na 1) wa ka geskidt?" an

@

132 Hugo Schuchardt

sender ha neem sender fo draa na fort. Na di tidt sen ha ka raak na fort, en frow a kurrii fo beddel di bifo fo lo stann \$rest van pagina is noot van vorige pagina\$

@

Zum Negerholländischen von St. Thomas 133

di frow ko kii schi kinn lo dodt. Di bifo ha sæ di citéres lo mi am fo kii wa du di kinn an bring am weran, an kri en dokter oká fo kii di sikk. - So sen ha krii bénné di plaas, se ha hoor di mænschi lo steen; di dokter ha lo na bénné an pratt mi am, an na di sellef tidt di kinn ha geboren. Dann di má ha beginn fo slá di mænschi, an di citéres mi di follek sender ha neem am wæfo no mattá di mænschi.

Sprichwörter.

As slang bit ju, ju fo bang kakkatess (Schlange und Eidechse werden auch in einem andern Sprichwort, Hess. 138,

ein-

ander gegenübergestellt).

As ju ha luus, ju fo ha net.

As ju speel mi honn, honn sa leck ju munn.

As ju goi en steen na himmel, di sa faal bo ju koop.

As ju spick op na himmel, di faal na ju geseck.

See no ha boom.

Elke follek passó sen eigen affeerens, se sa ha genú fo

du.

Fegg ju flu a frufu, no passó ju biiren.

Einige andere decken sich ganz oder fast ganz mit schon bekannten; erweitert ist: Makakku weet wa fo een boom fo klemm, am no klemm stakkelboom.

\$verder losse woorden met verklaring in lopende tekst\$